

# L'era dels dibuixos

## malparlats

Sèries com 'The Simpsons' i 'South Park' han canviat el concepte de dibuixos animats. El gran èxit de la brutal versió cinematogràfica de 'South Park' demostra que al públic jove i adult li interessa observar, a través de caricatures punyents, tot el cinisme, l'obscenitat i la brutícia de la nostra societat. Ara, també el nostre país produeix àcids dibuixos animats plens d'humor i transgressió.

**D**es de l'èxit increïble de *The Simpsons* i, més recentment, de *South Park*, l'animació per a adults ha fet una evolució vertiginosa: se n'han endurits els continguts i se n'ha intel·lectualitzat la càrrega crítica. La darrera d'aquestes sèries es titula *Motel Spaghetti* i es realitza a Barcelona.

La popular sèrie nord-americana de dibuixos animats *The Simpsons* acaba de fer deu anys. Va començar a emetre's com un complement més del programa *El Show de Tracy Ullman* i actualment ja se'n prepara un llarg-metratge, produït per la Twentieth Century Fox, fet que marca un autèntic fenomen social a tot arreu del món. Poc podien imaginar-se els seus progenitors, l'historietista Matt Groening i el productor James L. Brooks, que, amb el pas dels anys, aquesta creació acabaria convertint-se en la sèrie animada més influent i definitiva de les noves generacions d'aficionats, tècnics i realitzadors dedicats a l'animació per a adults. Les aventures d'aquesta família pintoresca de classe mitjana, resident a Springfield, ha acostumat l'audiència televisiva a uns nivells elevats de mordacitat i de crítica social en un mitjà que, com la televisió, mai no s'hi ha distingit. L'humor negre, la provocació i l'escatologia, habitualment presents a *The Simpsons*, informen la nova creació de Groening, *Futurama*, protagonitzada per un repartidor de pizzes que es desperta en una Terra tecnificada l'any 3000.

**Trencant el conservadorisme televisiu.** Aquests darrers anys el panorama televisiu nord-americà dedicat a l'animació ha vist com el conservadorisme se li esmicolava definitivament.

algunes sèries de marcat caràcter transgressor han seguit el camí assenyalat per *The Simpsons* i han anat molt més enllà quant a violència i mordacitat. En fóra un exemple *Beavis & Butt-Head*, creada per Mike Judge i protagonitzada per un parell d'adolescents *heavies*, addictes als videoclips i a les hamburgueses, que només saben expressar-se a còpia d'insults i d'onomatopeies.

Una altra sèrie animada marcada pel cinisme i l'atreviment és *The Ren & Stimpy Show*, protagonitzada per una parella absurda: un gat babau i un gos chihuahua asmàtic i histèric. El creador, John Kricfalusi, va imprimir als seus personatges un surrealisme i una mala bava mai no vistes a la petita pantalla; és per això que la productora, Nickelodeon, va despatxar-lo després d'un any i mig d'emissió al·legant que les seues criatures eren "políticament incorrectes". Afortunadament, el to censor dels canals televisius ha anat afluixant aquests darrers temps.

Els telespectadors s'han acostumat als acudits escatològics i a les comèdies d'humor negre gràcies als films de John Waters (*Cecil B. Demented*) o dels germans Farrelli (*There's Something About Mary*), i a hores d'ara n'hi ha ben pocs que s'escandalitzin per unes paraules malsonants o per una crítica malintencionada de determinats estaments socials. Canals com la MTV, Cartoon Network o Comedy Channel ja han apostat per sèries tan transgressores com *Vaca y Pollo* —protagonitzada per personatges que semblen trets d'un psiquiàtric—, de David Feiss, o per una sèrie tan grollera com *South Park*, de Trey Parker i Matt Stone, que ha elevat la barroeria i el mal gust a cotes difícilment superables. Uns xiquets de vuit

anys que només saben dir "malparit" i "cabró", fan bromes de gust dubtós sobre qüestions de drogues, racisme, religió i sexe. *South Park* és un èxit a tots el països on s'emet i la versió cinematogràfica que se n'ha fet, més llarga i sense talls, ha durat un temps rècord d'estrena. Un gran èxit que ha animat fins i tot Antena 3 a programar-la. Això sí, el diumenge i a les hores petites, pensant en un contingut que es considera altament transgressor.

**Dibuixos pop.** Totes aquestes sèries animades, destinades a una audiència adulta, es caracteritzen per múltiples influències pop. Els creadors s'inspiren en còmics, en videoclip, en films de culte, en el rock, en telesèries..., qual-sevol mitjà és bo per a manllevar-ne idees i confeir un llenguatge propi. "No som genis ni precursors de res -ha arribat a comentar Matt Stone, un dels responsables de *South Park*- L'única cosa que hem fet ha estat agafar un munt d'icones de la cultura juvenil i transformar-les, donar-los forma. No hem fet res de nou, només ens hem atrevit a utilitzar un llenguatge més brut que ningú i a jugar amb situacions de molt mal gust dins els dibuixos animats de tota la vida".

Encara que ni ells mateixos no s'ho creguen, és clar que els descarats progenitors de *South Park* han creat un estil perfectament definit, que utilitza els engranatges de la barroeria i el surrealisme per aconseguir el gag humorístic.

Actualment hi ha moltes sèries animades que practiquen aquesta incorrecció política. Per exemple, *Vaca y Pollo* o *Soy comadreja*, totes dues de David Feiss, marcades per l'exacerbat surrealisme de les situacions que ofereix i pel coeficient intel·lectual nul dels personatges. Però també hi ha sèries protagonitzades per animals i mascotes demencials que no dubten a l'hora de posar en entredit els mecanismes de la societat en què viuen; per exemple, *Rocko's Modern Life*, de Joe Murray, en què un cangur emigrat als Estats Units es debat entre uns dubtes existencials que no desentonarien d'un film de Woody Allen; o *Duckman*, d'Everett Peck, un ànec detectiu que propens a la neurosi.



ELS PERSONATGES DE *SOUTH PARK* SÓN EXTREMADAMENT TRANSGRESSORS. L'ÈXIT DE LA VERSIÓ PER A CINEMA D'AQUESTA SÈRIE TELEVISIVA HA OBERT LES PORTES A UNA NOVA I AGOSARADA ANIMACIÓ.

Sobre les sèries animades amb personatges quotidians de protagonistes, més properes a la causticitat de *South Park* que no pas al deliri de *Ren i Stimpy*, les més avantguardistes són *Coming Soon*, *Robin*, *Eric el Estresado*, *Dr. Katz*, *Professional Therapist* i *Ain't Life Swell*. La primera té de personatge principal un crític cinematogràfic rondinaire i mal educat i uns guions brillants, amb una visió àcida del setè art: al crític, només li agraden les pel·lícules antigues i odia tots els *remakes* i el darrer cinema violent. La sèrie canadenca *Robin*, de Magnuss Carlson, se centra en les estranyes aventures de dos adolescents *rappers* desenfeinats i males pintes; és un pas més enllà de *Beavis & Butt-Head*, també amb uns dibuixos

lletjots que en destaquen el caràcter *underground* i de denúncia social. Això mateix passa a *Eric el Estresado* (sobre un oficinista angoixat i vulgar), a *Dr. Katz*, *Professional Therapist* (un psiquiatre que té l'agenda carregada de famosos amb problemes familiars) o a *Ain't Life Swell*, un encreuament contra natura entre *The Simpsons* i *South Park*, en què una família adinerada de Nova York es lliura a les passions més baixes que la condició social li permet: drogues, prostitució, incest... Una proposta obscena que prossegueix un estil d'animació per a adults, absolutament embogida i incapaç de sotmetre's als discursos del bon gust.

Manuel Valencia